

Nowoczesne czytelnictwo osób niepełnosprawnych

Dostępność cyfrowych książek multimedialnych

Fundacja Klucz
Piotr Brzoza
www.klucz.org.pl

Dostępność książek dla osób niepełnosprawnych

Książki drukowane i książki cyfrowe

- dostęp do treści
- wyszukiwanie informacji
- ochrona przed kopiowaniem
- kontrola wypożyczeń

Komputerowe systemy biblioteczne

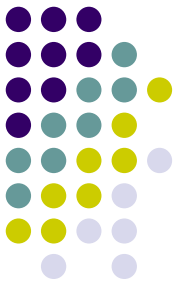
- Wyszukiwanie, przeglądanie wyników
- Zamawianie
- Wypożyczanie
- Inne usługi

Stan aktualny

- Tylko 1-3 % drukowanych publikacji jest dostępnych dla osób niewidomych
- Wysokie koszty przygotowania książek Braille'owskich i mówionych
- Mały nakład – setki lub tysiące egzemplarzy
- Wielomiesięczne opóźnienia

Komputery z oprogramowaniem wspomagającym osoby niepełnosprawne wzrokowo

- Niezależny dostęp do informacji
- Lupy ekranowe
- Programy odczytu ekranu
- Przeglądarki multimedialne
- OCR - Optical Character Recognition

Dostępność komputerowych systemów bibliotecznych

- ❑ Trudna nawigacja
- ❑ Graficzne linki bez opisów
- ❑ Ramki bez tytułów
- ❑ Nieodpowiednio rozmieszczone etykiety pól na formularzach
- ❑ Obsługa za pomocą myszy

Książki cyfrowe

- Równoczesne wydawanie książek w wersji drukowanej i elektronicznej
- Sprzedaż i dystrybucja
- Środki:
 - dedykowane sprzętowe przeglądarki e-książek
 - programy dla komputerów osobistych i przenośnych (PDA) oraz telefonów komórkowych

Formaty książek cyfrowych

Formaty

- pdf
- html
- doc
- lit
- mp3
- wma
- audible
- Daisy

- Odt
- DjVu

Przeglądarki

- Acrobat Reader
- Internet Explorer, Mozilla
- Word, Word Viewer
- Microsoft Reader
- Winamp
- Media Player
- Przeglądarki sprzętowe
- DaisyReader, przeglądarki sprzętowe

- Writer
- DjVu Browser

Dostępność cyfrowych książek dla osób niepełnosprawnych

- Alternatywny dostęp do treści
- Przeglądarki i odtwarzacze
- Wyszukiwanie informacji w książkach
- Poruszanie się w treści książki
- Wstawianie zakładek
- Notatki czytelnika
- Biblioteczka książek

Standard książek multimedialnych DAISY

www.daisy.org

- Łatwa nawigacja w strukturze książki
- Jednoczesna prezentacja: tekstu, ilustracji, nagrania narracji lektora
- Sprzętowe i programowe przeglądarki dostosowane dla niepełnosprawnych czytelników

Dostępność książek multimedialnych

Biblioteki na całym świecie oferują 130 000 tytułów w formacie Daisy

- **Bookshare**; www.bookshare.org, Stany Zjednoczone, 32 tyś. tytułów
- **Recorder for the Blind and Dislectic**; www.rfbd.org, Stany Zjednoczone, 40 tyś. tytułów
- **Biblioteka Kongresu**; www.loc.gov, Stany Zjednoczone, przygotowanie książek z taśm z kolekcji analogowej

Dostępność książek multimedialnych

- **BrailleNet Association;** www.brailenet.org, Francja, 10 tyś. tytułów
- **National Library for the Blind;** www.nlb-online.org, Wielka Brytania, 15 tyś tytułów
- **Dedicon Netherlands;** www.dedicon.nl, Holandia, 30 tyś. tytułów
- **Spanish National Organisation of the Blind ONCE;** www.once.es, Hiszpania,

Dostępność książek multimedialnych

- **Royal Society For The Blind of South Australia;** www.rsb.org.au, Australia
- **CNIB Library;** www.cnib.org, Kanada, 20 tyś. tytułów
- **The Swedish Library of Talking Books and Braille;** www.tpb.se, Szwecja, 40 tyś. tytułów
- **Niemiecka Centralna Biblioteka dla Niewidomych;** www.dzb.de, Niemcy, 30 tyś. tytułów

Dostępność książek multimedialnych

- **Royal National Institute of the Blind;**
www.rnib.org.uk, Wielka Brytania
- **Japanese Society for Rehabilitation of Persons with Disabilities;** www.dinf.ne.jp, Japonia
- **Centralna Biblioteka PZN;**
www.biblioteka.pzn.org.pl, tylko 400 tytułów,
Warszawa
- **Biblioteka Publikacji Multimedialnych;**
biblioteka.laski.edu.pl, Laski k. Warszawy

Kolekcja książek multimedialnych Fundacji Klucz

- Książki w formacie Daisy bezpłatnie udostępniane bibliotekom publicznym prowadzącym działy książki mówionej
- Cel Fundacji: promocja czytelnictwa, współpraca z wydawnictwami i bibliotekami, wydawanie książek multimedialnych

Kolekcja książek multimedialnych Fundacji Klucz

- *Dom na klifie*, Monika Szwaja
- *Zielone jabłuszko*, Izabela Sowa
- *Widma w mieście Breslau*, Marek Krajewski
- *Krótką historia Iwony Tramp*, Krystyna Kofta

Kolekcja książek multimedialnych Fundacji Klucz

- *Fado*, Andrzej Stasiuk
- *Festung Breslau*, Marek Krajewski
- *Kilka nocy poza domem*, Tomasz Piątek
- *Koniec świata w Breslau*, Marek Krajewski

DaisyReader

darmowa przeglądarka książek multimedialnych
przygotowana dla Fundacji Klucz

Do pobrania na stronie

www.klucz.org.pl/daisyreader

- Odtwarzanie książek na żywo przez sieć Internet oraz z dysków CD/DVD
- Umożliwia wstawianie zakładek i dodawanie notatek tekstowych i głosowych

Przeglądarki książek Daisy

- **EasyReader**, Dolphin, www.yourdolphins.co.uk
- **Amis**, amis.sf.net (darmowa)
- **eClipseReader**, Innovative Rehabilitation Technology, www.eclipsereader.com
- **Gh Player**, Gh Braille, www.ghbraille.com
- **Victor Reader Soft**, Humanware, www.humanware.com

Odtwarzacze książek Daisy

Odtwarzacze dostosowane dla osób starszych

- Duże przyciski
- Łatwa obsługa
- Ergonomiczna obudowa

Victor Reader Classic

- Producent: Humanware
www.humanware.com
- Polski sprzedawca:
Harpo
www.harpo.com.pl
- Cena: ok. 400 USD

Plextalk PTN 1

- Producent: Plextalk, www.plextalk.com
- Polski sprzedawca: Altix, www.altix.pl
- Cena ok. 400 USD

Plextalk PTR 2

- Producent: Plextalk
- Polski sprzedawca: Altix, www.altix.pl
- Cena ok. 1000 USD
- Umożliwia nagrywanie książek Daisy

Victor Wave

- Producent: Humanware
www.humanware.com
- Polski sprzedawca:
Harpo
www.harpo.com.pl
- Cena: ok. 250 USD

Scholar

- Producent: Telex
www.telex.com
- Brak polskiego sprzedawcy
- Cena ok. 250 USD

Book Courier

- Producent:
Springer Design, Inc.
- Brak polskiego sprzedawcy
- Cena ok. 400 USD

Milestone

- Producent:
Bones Ltd.
www.bones.ch
- Polski sprzedawca:
Altix, www.altix.pl
- Cena: ok. 400 USD

Notatniki multimedialne dla osób niewidomych

Oferowane funkcje:

- Notatnik
- Dyktafon
- Terminarz
- Odtwarzacz mp3
- Odtwarzacz książek Daisy
- Przeglądarka internetowa
- Klient poczty elektronicznej
- Przeglądarka plików pdf
- Edytor tekstu word
- Arkusz kalkulacyjny exe

PAC Mate

- Producent: Freedom Scientific,
www.freedomscientific.com
- Polski sprzedawca:
Altix, www.altix.pl
- Cena: ok. 9000 PLN

Voice Sense

- Producent: Human Information Management Service
- Polski sprzedawca: E.C.E, www.ece.com.pl
- Cena: ok. 6000 PLN

BrailleNote

- Producent:
Humanware
www.humanware.com
- Polski sprzedawca:
Harpo,
www.harpo.com.pl
- Cena: ok. 15000 PLN

Przygotowanie książek w formacie Daisy

Rodzaje książek Daisy

- Książki mówione
- Książki multimedialne
- Książki bez nagrania lektora

Przygotowanie książek w formacie Daisy

- Skanowanie i rozpoznawanie pisma
- Korekta i formatowanie tekstu
- Nagranie czytanego tekstu
- Tworzenie struktury książki – rozdziały, strony
- Synchronizacja tekstu z nagraniem lektora

Przygotowanie książek w formacie Daisy

- Przygotowanie plików z tekstem i ilustracjami
- Tworzenie struktury książki
- Automatyczna synchronizacja tekstu książki wraz z tekstem odczytywanym przez syntezytor mowy

Programy do przygotowania książek w formacie Daisy

- **Dolphin Publisher**, producent: Dolphin, www.yourdolphin.com; polski sprzedawca: Altix, www.altix.com.pl, cena: ok. 4000PLN
- **eClipse Writer**, producent: Innovative Rehabilitation Technology, www.irti.net; polski sprzedawca: E.C.E, www.ece.com.pl, cena: ok. 1000PLN
- **EasyProducer**, producent: Dolphin, www.yourdolphin.com; polski sprzedawca: Altix, www.altix.com.pl, cena: ok. 2500PLN
- **OCR FineReader**, producent: Abbyy Soft, www.abbyy.com.pl; cena: ok. 1000PLN

Współpraca z bibliotekami

- Wymiana książek multimedialnych
- Wspólne katalogowanie oferowanych książek cyfrowych
- Przygotowanie propozycji wydawniczych
- Współpraca przy tworzeniu książek multimedialnych w formacie Daisy
- Szkolenie pracowników i wolontariuszy
- Koordynacja tworzenia książek

kontakt

www.klucz.org.pl

info@klucz.org.pl

Tel. 0 691 647 843

